

Балык Бистәсе муниципаль районының
Олы Кульга авыл җирлеге Советы
Татарстан Республикасы

КАРАР I-4

Олы Кульга авылы

2018 елның 11 гыйнвар

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл җирлеген шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8 статьясындагы 1 өлешенен 2 пункты һәм 29.4 статьясы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Олы Кульга авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә җирлекнең җирле эһәмияттәге объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен һәм җирлек халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегененң максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсененң исәпләү күрсәткечләрен билгеләү максатларында, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Олы Кульга авыл җирлеге» муниципаль берәмлеген шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын әзерләү, раслау һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл җирлеге Советының 07.11.2017 ел, № XI-17 карары белән, шулай ук килешүне исәпкә алып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Кульга авыл җирлегененң җирле үзидарә органнарына җирле эһәмияттәге аерым мәсьәләләренә хәл итү буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы җирле үзидарә органнары вәкаләтләрененң бер өлешен тапшыру турында Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Кульга авыл җирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл җирлеген шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын расларга.
2. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Олы Күлкә авылы, Мәктәп ур., 11, кече колга авылы, Первомайская ур., 1, Дон-Урай, Садовый пр., 2, Олы Осинówka авылы, Кооператив урамы, 1 йорт адреслары буенча урнашкан Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Кульга авыл җирлегененң махсус мәгълүмат стендларында урнаштырырга. 1, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайты: <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> һәм»

Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталы " Интернет-мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru>.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы Балык
Бистәсе муниципаль районының
Олы Кульга авыл жирлеген
башлыгы урынбасары

С.М.Татаринов

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Олы Кульга авыл
жирлеге Башкарма комитетының
11.01.2018 № I-4 карары белән расланды

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ КУЛЬГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ШӘһӘР ТӨЗЕЛеше
ПРОЕКТЫНЫҢ ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ**

2018г.

ТОТУ

1.ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР	4
2. КАГЫЙДӘЛӘР ҺӘМ КУЛЛАНУ ӨЛКӘСЕ ИСӘПЛӘНӘ.....	6
3. ОЛЫ КУЛЬГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....	7
4.Төп өлеш	9
4.1. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегенен максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре.....	9
4.2. Авыл жирлеге, авыл жирлеге чикләрендәге торак пунктлар һәм транспорт объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегенен максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре	11
4.3. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре гражданнарның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше, социаль яклауга мохтажлар, авыл жирлеге халкы; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә территориаль үтемлелегенен исәп-хисап күрсәткечләре	11
4.4. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының күпләп ял итүе, халыкның ял итүе; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә территориаль үтемлелегенен исәп-хисап күрсәткечләре	12
4.5. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегендә физик культура һәм массакүләм спорт; исәп-хисап мондый объектларның территориаль үтемлелеге күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен.....	13
4.6. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элементәсе; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегенен максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре	13
4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территориаль үтемлелегенен максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе авыл жирлеге башлыгы.....	14

4.8. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегә халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территорияль үтемлелегенә максимал рөхсәт ителгән дәрәжәсе авыл жирлегә башлыгы	14
4.9. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегә халкына ритуаль хезмәт күрсәтү; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территорияль үтемлелегенә максимал рөхсәт ителгән дәрәжәсе авыл жирлегә башлыгы	15
4.10. Объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре халыкны социаль тәмин итү һәм социаль яклау; мондый объектларның авыл жирлегә халкы өчен мөмкин булган максимал дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре	15
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘҮ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР	16
5.1. Авыл жирлегә халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агузу объектларында норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр	16
5.2. Авыл жирлегә халкының торак пункт чикләрендә урнашкан транспорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр	19
5.3. Торак төзелеш объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр	20
5.4. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакуләм ял, физик культура һәм массакуләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, әлегә объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр	21
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр	21
5.6. Авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, күрсәтелгән әйберләргә урнаштыру буенча тәкъдимнәр объектларның	22
5.7. Авыл жирлегә халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлегә объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр ..	23
5.8. Зиратларны урнаштыру өчен тәкъдимнәр	24
6. ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР.....	26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл җирлеген шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативлары (алга таба – нормативлар) Россия законнары нигезендә эшләнә. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Федерация, Татарстан Республикасы һәм норматив-хокукый актлары белән.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәлеләр законнар белән җайга салына һәм

«техник җайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган норматив-техник документлар.

1.3. Әлеге нормативлар шәһәр төзелеше эшчәнлегенә барлык субъектлары өчен дә мәҗбүри-

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл җирлеге территориясендә үз эшчәнлекләрен оештыру-хокукый формасына карамастан башкаручы стилар.

1.4. Шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Кульга авыл җирлегенә җирле үзидарә органнары норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар исәп-хисап күрсәткечләре җыелмасын билгели авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлары белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе; авыл җирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегенәң максималь рәхсәт ителгән күрсәткечләре.

1.6. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына, алар өчен исәп-хисап билгеләнә авыл җирлеге халкының рәхсәт ителә торган минималь дәрәжәдә тәмин ителеш дәрәжәсе күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль үтемлелегенәң максималь дәрәжәдә рәхсәт ителгән күрсәткечләре түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар:

Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу; торак пунктлар чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, объектлар

җирле әһәмияттәге җирлек транспорты;

гражданнарның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше,

социаль яклауга мохтажлар;

мәдәният, күпләп ял итү, ял итү;

мәгълүматлаштыру һәм элементә;

физик культура һәм массакүләм спорт;

көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль яклау һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар түбәндәге өлешләрне үз эченә ала:

төп өлеш (минималь рәхсәт ителгән дәрәжәдәге исәпләү күрсәткечләре

авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлары; авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территорияль үтемлелегенә максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре);

төп өлештәге исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар норматив;

төп өлештә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе норматив;

авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру; авыл жирлегенә кыскача характеристикасы.

2. ТИКШЕРҮ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнгән исәп-хисап күрсәткечләре кулланыла территорияль документлар әзерләү, Килештерү, раслау һәм тормышка ашыру Олы Кульга авыл жирлеген планлаштыру, Олы Кульга авыл жирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру буенча документлар.

2.2. Шәһәр төзелеше проектлау нормативлары карарлар кабул итү өчен кулланыла дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешенә контроль һәм күзәтчелек органнары тарафыннан.

2.3. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, исәп-хисап күрсәткечләре минималь

әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль үтемлелегенә максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләрен үтәү мәжбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны юкка чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә, шул исәптән

әлеге нормативларда сылтама бирелгән кешеләргә алмашка кертелә торган нормаларга таянырга кирәк.

3. ОЛЫ КУЛЬГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНӘ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл жирлеге территориясенә кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында белешмәләр, жирлекнең башка үзенчәлекләре :

Олы Кульга авыл жирлеге "Балык Бистәсе муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә оештырыла.

Олы Кульга авыл жирлеге Балык Бистәсе муниципаль районының көнчыгыш өлешендә урнашкан.

Олы Кульга авыл жирлеге төньякта Түбән Тегермәнлек авыл жирлеге, көнчыгышта – Уракчы авыл жирлеге, көнбатышта – Бәтке көньягында – Троицкий Урай авыл жирлеге белән чиктәш.

Олы Кульга авыл жирлегенең мәйданы-233,4 га.

Олы Кульга авыл жирлеге халкының перспективалы саны Балык Бистәсе муниципаль районы (кеше)

Территория исеме	2017 ел	2020 ел	2030 ел
Олы Кульга авыл жирлеге	607	546	451
Олы Кульга	366	336	260
Олы Осиновка	82	48	43
Дон Урай	119	123	114
Кече Кульга	40	39	34

3.2 торак төзелеше

Муниципаль районда авария хәлендәге торакны бетерү программасы расланды, гражданнарға ипотека кредитлары бирү темплары арта бара.

Муниципаль районның үсеш перспективасы гамәлдәге уникаль производстволар һәм туризм, торак, юллар төзү, торак-коммуналь өлкәдә базар мөнәсәбәтләре булдыру белән бәйлә, бу исә районның торак-коммуналь хужалыгын модернизацияләү зарурлыгын билгели.

Олы Кульга авыл жирлегенең хәзерге бинасы йорт яны участкалары булган индивидуаль торак йортлар белән тәкъдим ителгән. Торак фондының гомуми мәйданы 01.01.2017 елга 12,96 мең кв. м тәшкил итә.

Халыкның торак белән тәмин ителеше 21,35 кв. м тәшкил итә.

ТР буенча уртача күрсәткеч-24.3 кв. м.

3.3 социаль өлкә

Социаль өлкә объектлары да коммуналь хезмәтләрдән файдаланучылар.

3.4 мәдәният объектлары.

Олы Кульга авыл жирлегендә мәдәният йорты һәм китапханә мәдәният объектлары булып тора.

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенең исәпләү күрсәткечләре авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү объектлары, ташландык суларны агузу; территориаль дәрәжәдәге максималь рөхсәт ителгән дәрәжәнең исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның үтемлелеге

4.1.1. Торак пунктлар төзелешенең инженер жиһазлары системалары кирәк авыл жирлегенең территориаль планлаштыру документлары һәм су белән тәмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тәмин итү схемалары нигезендә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган.

Өлеге тармак схемаларында технологиянең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, инженер челтәрләренең егәрлекләре, күләмнәре, схеманы гамәлгә ашыруның чираттагысы буенча тәкъдимнәр бирелде.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

Таблица 2

№ п/п	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсе халык	Территориаль дәрәжәнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе халык өчен мөмкинлекләр
1	Электр белән тәэмин итү системасы объектлары: электр трансформаторы подстанцияләр, тарату пунктлары, төрле көчәнешләрнең электр челтәрләре	100 процент житешлек торак һәм электр энергиясе ижтимагый биналар; 100 процент торак урамнары яктырту	билгеләнми
2	Система объектлары жылылык белән тәэмин итү, шул исәптән: үзекләштерелгән: Казан, жылылык электр станцияләре, жылылык челтәрләре; үзекләштерелмәгән: автоном һәм индивидуаль казаннар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	100 процент жылылык белән тәэмин ителеш торак һәм ижтимагый биналарның энергиясе	билгеләнми
3	Үзекләштерелгән газ белән тәэмин итү системасы объектлары: газ тарату һәм газ тутыру станцияләре һәм пунктлар, газ көйләү пунктлары; газ тарату челтәрләре	100 процент газ белән тәэмин ителеш торак биналар	билгеләнми
4	Үзекләштерелгән система объектлары су белән тәэмин итү: су чыганаклары, су алу корылмалары, су саклау контейнерлары, суүткәргеч	100 процент су белән тәэмин итү торак һәм жәмәгать бина	билгеләнми
5	Ташландык суларны агызу системасы объектлары * , шул исәптән: үзекләштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насослары станцияләр, канализация торба үткәргечләре; үзекләштерелмәгән: жирле чистарту Корылмалар, дренаж станцияләр, канализация торба үткәргечләре	100 процент торак белән тәэмин итү һәм ижтимагый биналар	билгеләнми

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Минималъ рѳхсѳт ителгѳн куркынычсызлык дѳрѳжѳсенеѳ исѳплѳу кѳрсѳткечлѳре

авыл жирлеге, жирле ѳнѳмияттѳге объектларга караган торак пунктлар чиклѳрендѳге автомобиль юллары ѳм транспорт объектлары; авыл жирлеге халкы ѳчен шундый объектларнынъ территориаль ѳтемлелегенѳ максималъ дѳрѳжѳдѳ рѳхсѳт ителгѳн кѳрсѳткечлѳре

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналарга ѳм корылма.

4.2.2. Территориаль дѳрѳжѳдѳге максималъ рѳхсѳт ителгѳн дѳрѳжѳдѳге исѳп-хисап кѳрсѳткечлѳре

авыл жирлеге халкы ѳчен жѳмѳгатъ пассажир транспортыннъ тукталыш пунктларыннан файдалану мѳмкинлеген 3 нче таблица нигезендѳ алырга кирѳк. Авыл жирлеге халкынынъ ѳлеге объектлар белѳн тѳѳмин ителешнеѳ минималъ рѳхсѳт ителгѳн дѳрѳжѳсенеѳ исѳп-хисап кѳрсѳткечлѳре билгелѳнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектнынъ исеме	Халкы ѳчен территориаль мѳмкинлекнеѳ максималъ рѳхсѳт ителгѳн дѳрѳжѳсе (метр)
1	Тулаем торак пунктлары буенча тукталыш пунктлары нокта	500

4.3. Минималъ рѳхсѳт ителгѳн куркынычсызлык дѳрѳжѳсенеѳ исѳплѳу кѳрсѳткечлѳре социаль яклауга мохтаж гражданныннъ, авыл жирлеге халкынынъ хокукларын тѳѳмин итѳ максатларында гамѳлгѳ ашырыла торган торак тѳзелеше объектлары; мондый объектларнынъ авыл жирлеге халкы ѳчен мѳмкин булган максималъ дѳрѳжѳдѳ рѳхсѳт ителгѳн кѳрсѳткечлѳре

4.3.1. Кѳрсѳтелгѳн исѳп-хисап кѳрсѳткечлѳрен 4 нче таблица нигезендѳ кабул итѳргѳ кирѳк.

Таблица 4

№ п/п	Объектнынъ исеме	Минималъ яраклы куркынычсызлык дѳрѳжѳсе халкы (кв. м / кеше)	2017 минималъ рѳхсѳт ителѳ куркынычсызлык дѳрѳжѳсе халкы (кв. м / кеше)	2025г максималъ яраклы дѳрѳжѳ территориаль ѳчен мѳмкинлеклѳр халкы
1	Максималъ яраклы дѳрѳжѳ территориаль ѳчен мѳмкинлеклѳр халкы	21,35	26,4	билгелѳнми

Искѳрмѳ.

Перспективага исѳплѳнгѳн кѳрсѳткечлѳр фактиканы исѳпкѳ алып кѳйлѳнѳ

2025,2035 елларда гомуми торак мѳйданы белѳн тѳѳмин ителешнеѳ минималъ дѳрѳжѳсенеѳ житкѳн.

Таблица 5

№ п/п	Объектның исеме	Минималь яраклы куркынычсызлык дәрәжәсе халык	Максималь рөхсәт ителә территориаль дәрәжә халык өчен мөмкинлекләр
1	Клуб учреждениеләре торак пунктлар өчен халык саны: 0,2 – 1 мең кеше. 1-3 мең кеше.	300 урын 300-230 урын	билгеләнми
2	Авыл халкы өчен авыл китапханәсе халык саны пунктлары: 1-3 мең кеше.	6-7,5 мең берәмлек саклау; 1000 кешегә 5-6 урын.	билгеләнми

Искәрмә.

1. Зур торак пунктлар өчен кечерәк исәпләү күрсәткече кабул ителергә тиеш.
2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торак пунктлары өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлыгын билгеләгәндә өстәмә рәвештә 30 минутлык жәяүлеләр зонасында урнашкан башка торак пунктлардан килгән халыкны исәпкә алырга кирәк.
3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 42 нче карары нигезендә 26.01.2009 халыкны клуб хезмәтләре белән тәэмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсе 2019 елга кадәр учреждениеләр һәм китапханәләр булган тәэмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.

4.5. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре авыл жирлегә халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары; мондый объектларның авыл жирлегә халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объектның исеме	Минималь яраклы куркынычсызлык дәрәжәсе халык	Максималь рөхсәт ителә территориаль дәрәжә халык өчен мөмкинлекләр
1	Спорт заллары	1000 кешегә 350 кв. м	билгеләнми
2	Самолетлы спорт корылма	1000 кешегә 350 кв. м	билгеләнми

4.6. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре авыл җирлегә халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территориаль үтемлелегенә максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе авыл җирлегә башлыгы.

4.6.1. Халыкның рөхсәт ителгән минималь дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләре авыл җирлегә мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

таблица 7

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Минималь яраклы куркынычсызлык дәрәжәсе халык
1	Почта элементәсе бүлегә	Объектлар авыл җирлегә	1

4.6.2. Территориаль дәрәжәдәге максималь рөхсәт ителгән дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләре авыл җирлегә халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының үтемлелегә урнаштырылган.

4.7. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре авыл җирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары; исәп-хисап авыл җирлегә халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегә күрсәткечләре

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлегә, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Олы Кульга авыл җирлегә территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Территориаль дәрәжәдәге максималь рөхсәт ителгән дәрәжәнең исәп-хисап күрсәткече халык өчен каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары бар авыл җирлегә (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан, ял урыннарыннан ераклыкны) 100 метр күләмендә кабул итәргә тиеш.

4.8. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенә исәпләү күрсәткечләре авыл җирлегендә яшәүче халыкны төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары; исәп-хисап авыл җирлегә халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегә күрсәткечләре

4.8.1. Халыкның рөхсәт ителгән минималь дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләре авыл җирлегә гомуми файдаланудагы территорияләргә 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 8

№ п/п	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән дәрәжә житешлек халык (кв. метр / кеше)	Максималь яраклы дәрәжә территориаль өчен мөмкинлекләр халык(кв. м / кеше)
1	Гомуми яшелләндерелгән территорияләргә авыл торак пунктларында файдалану	12	билгеләнми

Искәрмә.

Урман тирәли урнашкан торак пунктлар өчен яр буге зоналарында зур елгаларны һәм сулыкларны, гомуми файдаланудагы яшелләнделерелгән территорияләрне киметергә рөхсәт ителә, әмма 20% тан да артмый.

4.9. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенен исәпләү күрсәткечләре авыл җирлеге халкына ритуаль хезмәт күрсәтү объектлары; исәп-хисаплар авыл җирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелеге күрсәткечләре

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 9

№ п/п	Объектның исеме	Минималь яраклы куркынычсызлык дәрәжәсе халык (га/1 мең кеше)	Территориаль дәрәжәнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе халык өчен мөмкинлекләр
1	Традицион зират күмү	0,24	билгеләнми

4.10. Минималь рөхсәт ителгән куркынычсызлык дәрәжәсенен исәпләү күрсәткечләре халыкны социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары тарафыннан авыл җирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегененң максималь рөхсәт ителгән күрсәткечләре

4.10.1. Халыкның шәхси саклау урыннары белән тәэмин ителеше дәрәжәсе инвалидларның автотранспортын җиңел автомобильләрне даими саклау урыннарының 10 % (ләкин кимендә 1 урын) тигез кабул итәргә кирәк, шул исәптән 5се % коляскадагы инвалидлар өчен махсус автотранспорт урыннары.

Инвалидларның шәхси автотранспортларын вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсе җиңел автомобильләрне кыска вакытлы саклау өчен ачык майданчыкларда учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында җиңел автомобильләрне вакытлыча саклау урыннарының 10% Рав (ләкин кимендә 1 урын) тигез кабул ителергә тиеш.

5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӨҖӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫН БИЛГЕЛӘУ,ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл халкының норматив ихтыяжын билгеләү өчен тәкъдимнәр электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу, әлеге объектларны урнаштыру объектларында җирлекләр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлау нигездә башкарылырга тиеш электр чыганаclarына туры китереп билгеләнә торган электр йөкләнеше күрсәткечләре «торақ һәм электр җайланмаларын проектлау һәм монтажлау " СП 31-110-2003 таләпләре белән (6 бүлек), «ФСК ЕЭС " ААЖнең техник сәясәте турындагы нигезләмә (2 бүлек).

Торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәпләү йөкләнешенең эреләндерелгән күрсәткечләре беренчел исәпләүләр өчен 10 нчы таблица буенча кабул ителергә тиеш.

Таблица 10

Сан халык (мең кеше)	Торак пункт табигый газ плитәләре белән (кВт/кеше) тулаем торак пункт буенча	Торак пункт табигый газ плитәләре белән (кВт/кеше) үзәк	Торак пункт табигый газ плитәләре белән (кВт/кеше) микрорайоннар/кварталлар
3 тан ким	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе астында с территориясен аңларга кирәк төрле административ, мәдәни, укыту учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләренең зур концентрациясе булып тора.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләренең йөкләнешләре исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен

түбәндәге күрсәткечләргә кулланырга кирәк:

табигый газ плитәләре булган торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр бүлү системасының көчәнеш сайлау башкарылырга тиеш

перспектив электр йөкләмәләре үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәрләре челтәрләренең перспектив үсеш схемасы нигезенә.

Торак пунктларның электр челтәрләре көчәнеше исәпләү срогы һәм энергия системасындагы көчәнеш системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 – 110 – 220 – 500кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр системасы көчәнеше иң азы белән сайланырга тиеш

энергия трансформация адымнары саны. Иң якин вакыт аралыгында

35-110/10 кВ көчәнеш системасы максатка ярашлы.

Трансформатор подстанцияләрен һәм тарату җайланмаларын проектлау

торак пунктлар территорияләрендә электр җайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм «ФСК ЕЭС» ААҖнең 02.06.2006 елдагы техник сәясәте турындагы Нигезләмәнең 2 бүлеген таләпләр нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, тарату җайланмалары һәм күчү пунктлары

торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә электр тапшыруның һава линияләрен ябык типтагы проектлау киңәш ителә.

5.1.2. Яңаларын проектлау һәм төзү, реконструкция һәм үсеш

жылылык белән тәмин итү системаларын расланган схема нигезендә башкарырга кирәк

авыл жирлеген жылылык белән тәмин итү.

Жылылык белән тәмин итү системаларын проектлау күрсәткечләр нигезендә башкарылырга тиеш

СНиП 41-02-2003 «Тепловые сети» (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 " Ярашлылыкны баялду. Күчөмсөз милек объектларына экологик таләпләр " (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү чыганакалары

коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, үзәкләрдә урнашырга киңәш ителә жылылык йөкләре.

Жылылык белән тәмин итү чыганакаларын, жылылык пунктларын урнаштыру нигезләнергә тиеш

акустик исәпләүләр.

Трассалар һәм жылылык челтәрләрен урнаштыру ысуллары түбәндәгечә каралырга тиеш

таләпләр белән СНиП 41-02-2003 «жылылык челтәрләре» (9 бүлек), СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(12 нче бүлек).

5.1.3. Яңаларын проектлау һәм төзү, реконструкция һәм үсеш

газ белән тәмин итү системаларын таләпләргә туры китереп башкарырга кирәк СНиП 42-01-2002

"Газ бүлү системалары», ПБ 12-529-03" системаларның куркынычсызлык кагыйдәләре

торак - коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру республика программалары нигезендә Татарстан Республикасының газ белән тәмин итү һәм газлаштыру Генераль схемасы нигезендә газ бүлү һәм газ куллану» темасына семинар узды.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечә бер кешегә елына 220 кубометр күләмендә кабул ителергә тиеш.

Газ тарату һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тутыру пунктлары торак төзелеше территориясеннән читтә булырга тиеш торак пункт, подветренная ягыннан.

Газ тарату челтәрендәгә газ басымын киметү һәм көйләү өчен газ көйләү (блок яки шкаф) пунктларын проектларга кирәк.

Газорегулятор пункттын мөмкин кадәр район үзәгендә урнаштырырга кирәк районның йөкләнеш үзәгенә якын.

Торак пунктлардагы аерым торучы газорегулятор пунктлар билгелә бер ераклыкта биналарга һәм корылмаларга кадәр булырга тиеш:

газ көйләү пунктына 0,6 МПа-10 метрга кадәр тапшырганда;

газ басымы вакытында газ көйләү пунктына 0,6 – 1,2 МПа – 15 метр тапшырганда.

5.1.4. Торак пунктларның су системаларын проектлау, шул исәптән сайлау су белән тәмин итү чыганакалары, су алу корылмаларын урнаштыру 30.13330.2012 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СП 2.04.01-85*«эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» актуальләштерелгән редакциясе, СП 31.13330.2012

Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.02-84* " су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар», СП 42.13330.2011

Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су.

Су сыйфаты үзөклөштөрөлгөн эчэ торган су системалары өчөн гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су системалары куркынычсызлыгын тәэмин итүгә гигиена таләпләре», СанПиН 2.1.4.1175-02 " үзөклөштөрөлгөн су сыйфаты өчөн гигиена таләпләре. ГОСТ 2761-84* " үзөклөштөрөлгөн хужалык-эчэ торган су белән тәэмин итү чыганаклары. СанПиН 2.1.4.1110-02» эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләре санитар саклау зоналары».

Су куллануның тәүлеклек уртача күрсәткече (бер ел эчендә) халыкка хужалык-эчү ихтыяжларын тәүлегенә 200 литр күләмендә кабул итәргә кирәк (эчке су һәм канализация белән жиһазландырылган биналар өчөн, ванна һәм жирле су жылыткычлары белән).

Су алу корылмаларын урнаштыру төрөн һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су челтәрләрен божра белән эшләргә кирәк. Су линияләрен кулланырга рөхсәт ителә:

тәнәфес рөхсәт ителгәндә житештерү ихтыяжларына су бирү өчөн аварияне бетерү вакытында су белән тәэмин итү; торбалар диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-эчү ихтыяжларына су бирү өчөн; суны янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга бирү өчөн линия озынлыгы 200 метрдан артмаган янгын сүндерүгә су сарыф итүгә карамастан.

Тышкы су челтәрләрен эчке су челтәрләре белән божралау биналар һәм корылмалар рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлау СП 30.13330.2012 таләпләренә туры китереп СНИП 2.04.01-85* «эчке суүткәргеч һәм биналар канализациясе» актуальләштерелгән редакция, СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакция

СНИП 2.04.03-85 « " Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар», СП 42.13330.2011

Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү "(12 нче бүлек).

Көнкүреш канализацияләре өчөн Исәпләнгән уртача тәүлеклек ташландык суларны агызу кабул ителә

су сибүгә тотуны исәпкә алмыйча тәүлеклек уртача су куллануга тигез территорияләр һәм Яшел урыннар.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә уртача тәүлеклек (за ел) авыл торак пунктлары өчөн ташландык суларны 1 кешегә 150л/тәүлек кабул итәргә рөхсәт ителә.

Юынты суларны чистарту корылмалары майданчыгы жылы чорда өстенлек итүче торак пунктның торак төзелешенә карата торак пунктның су агымы агымы буенча түбәндәге юнәлештәге жилләр өчөн жилләрдән булырга тиеш.

5.2. Авыл халкының норматив ихтыяжын билгеләү өчөн тәкъдимнәр авыл жирлекләре торак пункт чикләрендә урнашкан транспорт объектларында, күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.2.1. Торак пунктлар территориясендәге урамнар һәм юллар челтәренең үткәрү сәләте автомобильләштерү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә.

Авыл кешеләре өчен 2025 елга кадәр машина йөртү дәрәжәсе пунктларны 1000 кешегә 440 тигез автомобиль кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Магистраль урамнарда һәм көйләнә торган хәрәкәт юлларында урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләргә 200-300 метр аралык белән юл өлеше (жир өсте) белән бер дәрәжәдә жәяүлеләр кичү юлларын күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Сәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасы 400-600 метрга, урта, зур һәм эре авыл торак пунктларының иҗтимагый үзегә чикләрендә 300 метрга тигез кабул итәргә киңәш ителә.

5.2.4. Торак пунктлар һәм объектлар чикләрендә автомобиль юлларын проектлаштыру

жирле әһәмияттәге объектларга караган транспортны СП 42.13330.2011 таләпләре нигезендә башкарырга кирәк СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*.«Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»(11 бүлек,кушымталар һәм Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше күләмнәренә һәм торак төзелеше төрләренә исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразланган социаль-демографик өзгәртиккә һәм халыкның керемнәр дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характеры буенча төзелеш төрләре аерылып тора, 11 нче таблицада китерелгән.

Таблица 11

№ п/п	Торак төзелеше төре	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеше	биеклегә 3кә кадәр булган индивидуаль Манор бинасы идәннәр; блокланган торак йортлар төзү 3 катка кадәр биеклектә; күпфатирлы торак йортлар төзү биеклегә 4 катка кадәр
2	Урта катлы торак төзелеше	күпфатирлы торак йортлар төзү биеклегә 5 дән 8 катка кадәр
3	Күп катлы торак төзелеше	күпфатирлы торак йортлар төзү биеклегә 9 каттан һәм югарырак

Торак төзелеше төрләрен билгеләү, аларны оештыру таләпләрен билгеләү жирдән файдалану һәм авыл жирлегә төзелеше кагыйдәләре белән тормышка ашырыла.

5.3.3. Торак пунктлардагы торак төзелешенә норматив параметрлары билгеләнә

СП 7 бүлек таләпләре нигезендә 42.13330.2011 СНиП2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү " темасына семинар узды»

5.4. Авыл халкының норматив ихтыяжын билгеләү өчен тәкъдимнәр авыл җирлеге мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура объектларында һәм массакүләм спорт, күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.4.1. Авыл җирлеге халкының объектларга норматив ихтыяжын билгеләү мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт төрле ихтыяжларны канәгатьләндерергә кирәк халыкның социаль-демографик төркемнәре.

5.4.2. Әлеге объектларны якынлыкны исәпкә алып урнаштыруны күздә тотарга кирәк башка шундый объектлар, транспорт элементләрен оештыру, урам, юллар һәм жәяүлеләр чөлтәре белән бәйләнештә.

5.4.3. ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы коллективы "Россиякүләм урман утыру" да катнашты, ял, физик культура һәм массакүләм спортны проектлау йөкләмәсе буенча кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын берләштерергә рөхсәт ителә мэгариф мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял һәм мәдәният учреждениеләре спорт объектлары.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне тормышка ашырганда урнаштыруны күздә тотарга кирәк телекоммуникацион системалар, эфир цифрлы телевидениене коллектив кабул итү системалары һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булган яшерен эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемент чөлтәрләрен салу.

5.5.2. ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы коллективы "Россиякүләм урман утыру" да катнашты

12 нче схема буенча кабул итәргә кирәк.

Таблица 12

№ п/п	Объектның исеме	Сайт мәйданы
1	Почта элементәсе бүлеге	700-1200 кв.м
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Автоматик телефон станциясе	0,3га
4	Концентратор	40-100 кв.м.
5	Мускул-көчәйтү станциясе	0,1-0,15га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05-0,1га
7	Тавыш трансформаторы подстанциясе	50-70 кв.м
8	Кабель телевидениесе техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.3. Элементә предприятиеләре биналарын җил ягыннан урнаштырырга кирәк (Җилләр өчен өстенлекле юнәлешләр) якындагы предприятиеләргә яки объектларга карата зарарлы, коррозия-актив, күнелсез исле матдәләр һәм тузан чыгару чыганакалары булган технологик процесслар белән аларның санитария-саклау зоналарыннан читтә.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру СН таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш 461-74 "элементә линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары".

5.6. Авыл халкының норматив ихтыяжын билгеләү өчен тәкъдимнәр көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару, күрсәтелгән объектларны урнаштыру объектларында жирлекләр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында урнашуны күздә тотарга кирәк автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары. Контейнер майданчыкларының кирәкле санын билгеләү өчен контейнерлардан файдаланучы халык саны, калдыкларны саклау нормалары, калдыкларны саклау сроклары. Контейнерларның исәп-хисап күләме иң күп белем чорында калдыкларның туплануына туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыклары жыелу нормалары күрсәткечләрен түбәндәгечә кабул итергә кирәк СП 42.13330.2011 таләпләре белән СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*.

«Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү " темасына 13 нче таблицада китерелгән.

Көнкүреш калдыкларының исәпләнгән күләме вакыт вакыт кирәк (һәр 5 ел саен) фактик мәгълүматлар буенча аныклау.

Таблица 13

Көнкүреш калдыклары төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны кг	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны литр
Каты: торак биналардан, жиһазландырылган суүткәргеч, канализация, үзәк жылыту һәм газ белән; башка торак биналардан	190-225 300-450	900-1000 1100-2000
Гомуми көнкүреш калдыклары ижтимагый биналарны исәпкә алу	280-300	1400-1500
Сыеклык (булмаганда канализация)	-	2000-3500

5.6.3. Контейнер майданчыкларын ким дигәндә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк

торак йортлар, балалар, дөвалау-профилактика учреждениеләре, спорт майданчыклары һәм халыкның ял итү урыннары.

5.6.4. Бер корылмада урнашкан чүп контейнерлары саны булырга тиеш түгел 5 контейнердан артып китү.

5.6.5. Үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәмин ителмәгән торак төзелеше территориясендә сыек көнкүреш калдыкларын жыю өчен ишегалды помойницаларын күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл халкының норматив ихтыяжын билгеләү өчен тәкъдимнәр жирлекләренң төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында, күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.7.1. Төзелеш чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләренң чагыштырма күләме торак пункт (төзелеш территориясенң яшелләндерү дәрәжәсе) кимендә 55% тәшкил итәргә тиеш.

Яшелләндерелгән төрле билгеләнештәге территорияләрне яшелләндерелгәннәрне аңларга кирәк гомуми һәм чикләнгән территорияләр, үзешчән агач һәм куак үсентеләре, торак пунктлар территорияләрендәге урманнар.

5.7.2. Яшел үсентеләрне торак пунктта бердәм булырга тиеш системалар, аның планлаштыру структурасын һәм жирле шартларны исәпкә алып. Яңа проектлаганда һәм гамәлдәге торак территорияләрен реконструкцияләгәндә пункт булган яшел майданнарны максимал саклау һәм куллануны күздә тотарга тиеш.

5.7.3. Гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектларының майданы күләмендә кабул ителергә тиеш:

парклар-10 гектардан ким түгел;

бакчалар-ким дигәндә 3 га;

скверлар-0,5 га.

5.7.4. Территориядә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принциплары торак пунктларның параметрларын 9 СП42.13330.2011 бүлгегә нигезендә кабул итәргә кирәк СНИП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакция*. «Шәһәр төзелеше. Планировкаи шәһәр һәм авыл жирлекләре төзелеше " темасына семинар узды»

5.8. Зиратларны урнаштыру өчен тәкъдимнәр

5.8.1. Бу бүлектә традицион күмү зиратларын урнаштыру өчен таләпләр һәм тәкъдимнәр китерелә, үлгән жирнең тәннен яки калдыкларын күмеп

5.8.2. Зират өчен майданның күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зират урнашканда санның перспектив үсешен исәпкә алырга кирәк халыкның үлеме коэффициенты, гамәлдәге зиратлар, бер күмүгә жир участогы нормалары булу.

5.8.4. Зиратлар территориягә карата подветренная ягыннан урнашырга тиеш торак пунктларның торак төзелеше.

5.8.5. Яңа күмү урыннары булдыру, гамәлдәге Күмү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена уңай бәяләмәсе булганда мөмкин экспертиза.

5.8.6. Авыл зиратларын ким дигәндә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк торак, ижтимагый биналар, спорт-сәламәтләндерү һәм шифаханә-курорт объектлары.

5.8.7. Зират астына бүлеп бирелгән Участок түбәндәге таләпләрне канәгатьләндерергә тиеш:

торак пункттан капма-каршы якка, ачык сулыклар һәм су агымнарына ия булыгыз; су басу зонасыннан читтә урнашу;

groundир өслегеннән ким дигәндә 2,5 метрга тигез жир асты суларының тору дәрәжәсенә ия булыгыз

максимал жир асты сулары басып торганда;

коры, күзәнәк туфрак (супесчаную, Комлы) тирәнлектә 1,5 м һәм Түбән, с туфракның дымлылыгы 6-18% тәшкил итә.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сибүне күздә тотарга кирәк сантехника яки мина коелары, ачык яктырту.

5.8.9. Күмү участокларының үлчәмнәрен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 14

Бер урында бер дәрәжәдә күмү саны	Сайт үлчәмнәре күмү киңлеге, метр	Күмү майданының үлчәмнәре озынлыгы, метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6/1,8	2,0/4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив таләпләр нигезендә әзерләнган хокукый актлар:

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, №190-ФЗ;

"Оешманың гомуми принциплары турында «06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законы

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә»;

"Жирләү һәм күмү эше турында" 12.01.1996 елдагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 25.12.2010 ел, № 98-ТРЗ Татарстан Республикасы законы;

"Дәрәжә билгеләү турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары 2014 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәтләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре» 26.01.2009 ел, № 42 (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән).

6.2. Нормативлар әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше.

Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.02-84* " су белән тәэмин итү.

Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.03-85 « " Канализация.

Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән редакция СНИП 35-01-2001 «биналарның һәркем өчен мөмкин булуы һәм

халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен корылмалар»;

СанПиН 42-128-4690-88 «торак урыннары территорияләрен карап торунуң санитар кагыйдәләре»;

СанПиН 2.1.1279-03 «зиратларны, жирләү өчен билгеләнган биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, урнаштыру һәм карап тотуга гигиена таләпләре»;

Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяжын билгеләү методикасы

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 19.10.1999 елдагы 1683-р номерлы боекы белән расланган Социаль инфраструктура объектлары;
МДК 11-01.2002 «Россия Федерациясендә жана һәм зиратларны карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр

Федерация»;

Татарстан Республикасының шәһәр төзелеше проектынның республика нормативлары,

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 ноябриндәге 1071 номерлы карары белән расланган;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының шәһәр төзелеше проектынның жирле нормативлары.

6.3. Нормативлар әзерләгәндә исәпкә алынды:

авыл жирлегенә административ-территориаль төзелеше;

социаль-демографик состав һәм авыл жирлеге халкының тыгызлыгы;

табигый климат шартлары;

Олы Кульга авыл жирлегенә социаль-икътисади үсеш программалары һәм Балык Бистәсе муниципаль районы;

авыл жирлегенә социаль-икътисади үсеш фаразы;

жирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

6.4. Жирлекнең төп өлешендә торган жирле әһәмияттәге объектлар исемлеге

нормативлар авыл жирлеге халкының тәмин ителешенә минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен шундый объектларның территориаль үтемлелегенә максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән күрсәткечләре билгеләнде, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 29.2 статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник задание белән билгеләнде.